

Вітання з нагоди п'ятнадцятої річниці Конституційного Суду України

Конституційному Суду України

Вітаю з 15-ю річницею Конституційного Суду України, створення якого ознаменувало собою початок юридичного і практичного впровадження конституційної юрисдикції на теренах нашої країни. Це стало етапною, знаковою віхою в її історії.

Важко переоцінити значущість повсякденної наполегливої роботи, спрямованої на утвердження верховенства Конституції, становлення України як демократичної правової держави, до головних пріоритетів якої віднесено захист прав та свобод людини і громадянина.

Час переконливо підтверджує правильність і своєчасність заснування цього абсолютно нового для нас правового інституту. Сьогодні в його особі маємо єдиний орган конституційного контролю, який захищає встановлений Конституцією демократичний державний лад, територіальну цілісність, суверенні права народу, а також надійно охороняє сам Основний Закон.

Прийняттям Конституційного Суду України до Європейської конфедерації конституційних судів засвідчено визнання того, що в нашій державі діє незалежне конституційне правосуддя, створено реальний механізм вирішення конституційних спорів, а офіційне тлумачення конституційних положень суттєво впливає на загальний розвиток права і законодавства.

Цілком очевидно, що для ефективного здійснення Конституційним Судом свого високого призначення, суспільно важливої місії слід і надалі підвищувати рівень довіри та поваги до його рішень, забезпечувати неухильне й безумовне їх виконання, послідовність та відповідальність у формуванні правових позицій. Усе це має досягатися тільки правовими засобами, у правовій формі, і в цьому сенсі Конституційний Суд є вищим судом права.

Зичу вам на цьому шляху енергії, наснаги та цілеспрямованості, успіхів у подальшому утвердженні конституційних засад, принципів і цінностей.

Голова Верховної Ради України

Володимир ЛИТВИН

Шановні судді та працівники апарату Конституційного Суду України!

Щиро вітаю вас з 15-ю річницею з дня утворення Конституційного Суду України!

Ваша відповідальна і висококваліфікована праця сприяє створенню умов для забезпечення захисту прав і свобод людини та громадянина, утвердження принципу верховенства права та розвитку і зміцнення України як демократичної, правової держави.

Ваша діяльність має велике значення для забезпечення порядку та злагоди у суспільстві, ефективної роботи усіх гілок влади. Ви з честю виконуєте цю місію, яка потребує від вас високого професіоналізму, особливих моральних якостей та відповідальності.

Щиро бажаю вам міцного здоров'я, оптимізму, упевненості у своїх силах. Нехай прийняті вами рішення завжди узгоджуються з вашим внутрішнім відчуттям справедливості!

Прем'єр-міністр України

Микола АЗАРОВ

Шановний Анатолію Сергійовичу!

Сердечно вітаю Вас із п'ятнадцятою річницею створення Конституційного Суду України!

Прийміть щирі побажання міцного здоров'я, невичерпних творчих сил та подальших вагомих здобутків у вельми відповідальній праці, спрямованій на гарантування верховенства Основного Закону нашої держави.

Впевнений, що високий професіоналізм, знання та досвід і надалі допомагатимуть Вам вірно служити інтересам України.

Нехай успіхом позначаються усі Ваші важливі починання.

Нехай Ваша і Ваших колег діяльність повсякчасно винагороджується повагою і впевненістю громадян у надійному та справедливому захисті їхніх конституційних прав і свобод.

Міністр закордонних справ України

Костянтин ГРИЦЕНКО

Шановний Анатолію Сергійовичу!

Прийміть щирі вітання з нагоди 15-річчя Конституційного Суду України.

Нинішній рік багатий ювілеями: 20 років виповнилося незалежній Україні, 15 років — її Основному Закону. І 15 років минуло з часу проведення пленарного засідання Верховної Ради, на якому 16 суддів склали присягу, започаткувавши в Україні інституцію Конституційного Суду. Це дійсно знаменні дати, адже відбулося правове оформлення держави, розпочалася нова епоха в житті українського народу.

Надійним фундаментом демократичної держави є впевненість громадян у тому, що вони живуть у суспільстві, де панує право і закон. І саме Конституційний Суд сприяє формуванню цієї впевненості, гарантуючи верховенство Конституції та забезпечуючи відповідальність держави перед громадянином і громадянина перед державою.

Переконаний, судді Конституційного Суду України гідно виконують цю надзвичайно важливу місію і роблять усе можливе для здійснення якісного реформування судової системи, подальшого розвитку правової держави.

Тож бажаю суддям і працівникам апарату Конституційного Суду України професійної наснаги й невичерпної енергії у діяльності на благо України. Міцного здоров'я, миру й добробуту!

З повагою

**Голова Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ**

Леонід ФЕЦЕНКО

Шановний Анатолію Сергійовичу!

Від імені Вищого адміністративного суду України, суддівського корпусу адміністративних судів України та особисто щиро вітаю Вас та очолюваний Вами колектив з 15-ю річницею запровадження конституційного судочинства та початку діяльності Конституційного Суду України!

Конституційний Суд України є важливим інститутом захисту демократичних цінностей. Його висока місія постійно підтверджується прийняттям рішень, які сприяють утвердженню в нашому суспільстві верховенства права, залишаючись назавжди на сторінках історії українського державотворення.

Тож у цей урочистий день бажаємо Вам та Вашим колегам твердості духу, мудрості й терпіння гідно виконувати свою відповідальну роль в утвердженні у нашій державі верховенства Конституції України!

Нехай усі Ваші добрі справи увінчує успіх і будуть вагомими Ваші здобутки на благо українського народу, в ім'я добра та справедливості!

З повагою

Голова Вищого адміністративного суду України

Олександр ПАСЕНЮК

*Шановні Анатолію Сергійовичу,
високоповажні судді Конституційного Суду!*

Президія Національної академії правових наук України щиро вітає колектив суддів Конституційного Суду України, високопрофесійний апарат Суду з 15-ю річницею запровадження конституційного судочинства в державі і початком діяльності Конституційного Суду України.

Визначною подією у політичному та правовому житті нашого суспільства стало створення Конституційного Суду України. Ще 3 червня 1992 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про Конституційний Суд України». Головою Суду був обраний Леонід Петрович Юзьков, нині покійний, але він так і не зміг приступити до роботи, оскільки той склад Верховної Ради не обрав суддів Конституційного Суду України. Після прийняття чинної Конституції України був відкритий шлях до реального запровадження в країні конституційної юрисдикції. Відтак 18 жовтня 1996 року у системі органів державної влади України з'явився новий, давно очікуваний від дня незалежності орган судової влади — Конституційний Суд України, до першого складу якого були призначені судді, які склали на засіданні Верховної Ради України присягу.

Конституційний Суд України — це новий інститут в історії української державності. Саме завдяки переходу до будівництва вільного громадянського суспільства, суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави стало можливим утворення Конституційного Суду України, вже перші кроки якого стали вагомими і значними.

І сьогодні діяльність Конституційного Суду України ґрунтується на принципах верховенства права, незалежності, колегіальності, рівноправності суддів, гласності повного і всебічного розгляду справ та обґрунтованості прийнятих рішень. З приємністю відзначаємо, що за 15 років існування Конституційного Суду він набув високої репутації як охоронець Конституції України, гарант створення та подальшого розвитку державно-правових інституцій, захисту прав і свобод людини і громадянина.

Наполегливою і цілеспрямованою є ваша діяльність з утвердження в Україні конституціоналізму, приведення у відповідність до Конституції України чинного законодавства. Питання, які прямо чи опосередковано пов'язані із забезпеченням прав і свобод людини і громадянина, їх охороною і захистом, завжди знаходяться в епіцентрі Вашої юрисдикції.

Вагомим та конкретним внеском у процес розвитку права України є творчий характер судової практики Конституційного Суду України. Рішення та висновки Суду мають не тільки значення офіційного тлумачення чинних законів, а й є результатом глибоких наукових досліджень з питань державотворення в Україні, теоретичних і прикладних проблем розвитку правової системи, забезпечення прав людини тощо.

Можна впевнено стверджувати, що Конституційний Суд України посідає чільне місце серед органів конституційної юрисдикції держав Європи. Юридична громадськість з великою радістю сприйняла особливо важливу подію — прийнят-

тя Конституційного Суду України повноправним членом Конференції європейських конституційних судів.

Значну увагу Конституційний Суд України приділяє творчому співробітництву з органами конституційної юрисдикції багатьох держав, передусім європейських (Німеччина, Франція, Росія, Румунія та інші).

Із задоволенням відзначаємо, що серед суддів Конституційного Суду України є дійсний член Національної Академії правових наук України, а також випускники Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Переконані, що Конституційний Суд України покликаний сприяти дотриманню норм та вимог Конституції нашої держави, його активна діяльність означає, що Україна набула ознак сучасної демократичної держави і не лише суто формально.

У цей урочистий для вас день прийміть сердечні вітання та побажання всьому колективу Конституційного Суду України міцного здоров'я, щастя, наснаги, невичерпних творчих сил і енергії, успіхів у подальшому розвитку незалежного та неупередженого вітчизняного судочинства.

З повагою

***Президент Національної академії правових наук України,
академік НАН України***

Василь ТАЦІЙ

*Вельмишановний Анатолію Сергійовичу!
Дорогі колеги!*

Від щирого серця вітаю вас із 15-ю річницею Конституційного Суду України!

З прийняттям у 1996 році Основного Закону наша молода держава зробила один із найважливіших кроків на магістральному шляху утвердження демократичних засад життя Українського народу, створивши орган конституційної юрисдикції.

Неможливо переоцінити значення і роль Конституційного Суду України упродовж 15-річчя його діяльності, по суті, на зламі епох, коли державою долалися труднощі та суперечності суспільного розвитку, коли гостро давалися взнаки недосконалість законодавчої бази, невідповідність багатьох її положень вимогам Конституції України стосовно прав і свобод людини.

Та особлива відповідальність покладається на вас на сучасному етапі утвердження громадянського суспільства, коли взято курс на незворотні соціально-економічні перетворення та політико-правове реформування життя, коли триває пошук гідних відповідей на суворі виклики сьогодення і життєво необхідними є завдання зміцнення конституційних засад держави, утвердження верховенства права, торжества соціальної справедливості.

Користуючись щасливою нагодою, хочу сердечно подякувати вам за плідну багаторічну співпрацю з Уповноваженим з прав людини. Ми разом намагаємося розв'язувати передусім системні проблеми й усувати загрози, які спричиняють масові порушення прав і свобод людини.

Справді домінантними для мільйонів громадян нашої країни стали рішення Конституційного Суду України за поданнями Уповноваженого з прав людини щодо забезпечення права на свободу асоціацій; захисту права громадян на власність своїх трудових заощаджень; реалізації права кожного на звернення до суду зі скаргами на неправомірні дії чи бездіяльність посадових осіб органів дізнання, досудового слідства, прокуратури та суду; забезпечення конституційних виборчих прав громадян; визнання неконституційними законодавчих норм, якими дозволялось затримувати людей на 30-денний термін.

Тож дозвольте висловити щире сподівання, що й у подальшому наша співпраця у високопрофесійному обстоюванні конституційних прав співвітчизників, забезпеченні безумовного дотримання засад Конституції України буде поглиблюватися, сприяючи підтриманню злагоди в суспільстві, утвердженню пріоритету прав і свобод людини.

Хай буде успішною ваша повсякденна діяльність, а непохитна віра в торжество Добра і Справедливості, вагомий внесок у обстоювання конституційного ладу, Духу і Букви Основного Закону держави сприяють її розквіту, дарують вам всенародну шану і щире визнання людей. Вірю, що ви й надалі сповна виправдаєте їхні найкращі сподівання.

Міцного вам здоров'я, особистого щастя, життєствердного оптимізму, невичерпної наснаги та нових звитяг в ім'я Українського народу.

Божого вам благословення!

*З глибокою повагою
Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини*

Ніна КАРПАЧОВА

Шановний Анатолію Сергійовичу!

Від імені колегії Генеральної прокуратури України і себе особисто щиро вітаю Вас та колектив Суду із знаменною датою – 15-річчям утворення Конституційного Суду України.

За цей час єдиний орган конституційної юрисдикції нашої держави пройшов тернистий шлях становлення і став інструментом, що ефективно захищає демократичний лад, економічні цінності, а найголовніше — права і свободи людини.

У період бурхливих подій та стрімких змін у житті нашого суспільства він виконує найважливішу роль у закріпленні конституційних гарантій, розв'язанні принципів спорів про конституційні повноваження, чим створює передумови для стабільного розвитку держави.

Багато в чому саме завдяки Конституційному Суду стало формуватися якісно нове ставлення до Закону та його сприйняття, прийшло розуміння того, що людина, її права і свободи є вищою цінністю, а загальнолюдські норми і принципи стають складовою нашої правової системи.

Відрадно, що значна частина суддів певний етап своєї професійної діяльності присвятила службі в органах прокуратури та й надалі своєю плідною працею забезпечує верховенство права.

Тож нехай Вашу почесну працю завжди супроводжує успіх, а кожен день повниться плідним змістом. Хай не зрадять Вас витримка та сила духу, не вичерпуються джерела наснаги та оптимізму і завжди повняться сонячним теплом та достатком ваші оселі!

З повагою
Генеральний прокурор України

Віктор ПШОНКА

Шановний Анатолію Сергійовичу!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди 15-ї річниці утворення Конституційного Суду України.

Гарантуючи верховенство Конституції України як Основного Закону нашої держави, Конституційний Суд України завдяки високому професіоналізму суддів та їх відданості справі утворює демократичні засади у нашій країні, захищає права і свободи людини, забезпечує судовий контроль з широкого кола питань суспільного життя, що є невід'ємним елементом рівноваги політико-правового механізму в державі.

Набутий колективом Суду досвід роботи, здатність професійно і наполегливо відстоювати принципи верховенства права та справедливого правосуддя — не оціненне надбання для суспільства.

Від усього серця бажаю Вам та очолюваному Вами колективу міцного здоров'я, невичерпного натхнення та нових вагомих здобутків на ниві конституційного судочинства.

*З повагою
Голова Вищої кваліфікаційної
комісії суддів України*

Ігор САМСИН

Шановний Анатолію Сергійовичу!

Щиро вітаю Вас та Ваш колектив із 15-ю річницею утворення Конституційного Суду України!

Ваша фахова діяльність відіграє вагому роль в утвердженні принципу верховенства права та справедливості, сприяє розвитку України як демократичної та правової держави. Тож саме від ваших наполегливих зусиль залежить надійність правового захисту громадян, а відтак і збереження у суспільстві стабільності й громадського миру.

Нині, коли наша держава прямує тернистим шляхом побудови громадянського суспільства, важко переоцінити роль і місце у цьому процесі судової гілки влади. Це й не дивно, адже суд — одна з найважливіших складових фундаменту держави. Тому створення дієвої системи правосуддя, яка гарантує надійний захист прав і свобод людини, утвердження загальнодемократичних засад судочинства, підвищення рівня правосвідомості в українському суспільстві мають бути вагомими пріоритетами нашої держави.

Зміцнення і піднесення авторитету судової влади в Україні прямо пов'язане із постаттю судді, його професіоналізмом та людяністю. Почесна й нелегка місія служіння Правосуддю вимагає від суддів і працівників судів високого рівня знань, досвіду та виняткових особистих якостей — честі, гідності, відданості справі й наполегливості.

І попри те, що сьогодні суддям і працівникам апаратів судів забезпечені не всі належні умови для роботи, переконаний, що принциповість, професіоналізм, вірність ідеалам Правди і Справедливості, відповідальність за результати своєї діяльності, за долю кожної людини завжди були і залишатимуться вічними й беззаперечними заповідями вашої роботи.

Шановні колеги! Від щирого серця вітаю вас із 15-ю річницею створення Конституційного Суду України! Зичу міцного здоров'я, родинного затишку і достатку, творчої енергії, сил і наснаги у нелегкій справі служіння Закону.

Бажаю нових вагомих здобутків в ім'я правової Української Держави!

З повагою

Голова Союзу юристів України,

Президент Всесвітньої асоціації юристів,

Президент Світового Конгресу українських юристів Валерій ЄВДОКИМОВ

Конституційному Суду України

П'ятнадцять років тому своєчасно розпочав діяльність Конституційний Суд України — єдиний орган конституційної юрисдикції, покликаний відігравати виняткову роль у забезпеченні верховенства Основного Закону, захисті конституційного ладу держави, конституційних прав і свобод людини і громадянина.

З великою приємністю згадую, що мав честь бути залученим до вирішення ряду нагальних проблем, які виникли перед новоствореною державною інституцією.

Після того, як був сформований і приведений до присяги повноважний склад суддів — висококваліфікованих фахівців з великим досвідом практичної, наукової та педагогічної діяльності, треба було створити належну інфраструктуру, зокрема, визначити будинок для розміщення підрозділів і служб, придбати сучасне устаткування, вирішити низку питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності Конституційного Суду України.

Усе це потрібно було здійснити в обмежений ресурсно-часовий інтервал, оскільки законом було визначено, що вже 1 січня 1997 року Конституційний Суд України має розпочати роботу — приймати і розглядати по суті конституційні подання та конституційні звернення.

Враховуючи зазначені обставини, у листопаді 1996 року за розпорядженням Президента України було створено Комісію з питань забезпечення своєчасного початку діяльності Конституційного Суду України, очолити яку доручено було мені.

До складу Комісії ввійшли: перший заступник Голови Верховної Ради України О. Ткаченко, заступник Голови Конституційного Суду України В. Розенко, Міністр Кабінету Міністрів України В. Пустовойтенко, Міністр фінансів України В. Коронєвський, Міністр економіки України В. Гурєєв, Голова Київської міської державної адміністрації О. Омельченко. Персональний склад Комісії свідчить про те, якого великого значення Президент України Л. Кучма надавав роботі з оперативного вирішення завдань зі створення належних умов для своєчасного початку діяльності Конституційного Суду України.

Насамперед Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про розміщення Конституційного Суду України», якою відповідно до Розпорядження Президента України від 30 жовтня 1996 року № 524 «Про забезпечення діяльності Конституційного Суду України» вирішив:

1. Передати в оперативне управління Конституційного Суду України незавершений будівництвом комплекс, що складається з адміністративного будинку по вул. Жиянській, 14, у м. Києві, для розміщення Конституційного Суду України, його Секретаріату, Архіву, Бібліотеки та редакції «Вісника Конституційного Суду України».

2. Розмістити тимчасово (до завершення будівництва будинку по вул. Жиянській, 14) Конституційний Суд України по вул. Банковій, 5–7, у м. Києві.

Міністерствами фінансів та економіки України було забезпечено виділення за принципом розумної достатності необхідних коштів і державних капіталовкладень для виконання зазначених будівельних робіт і реконструкції.

Комісія опрацювала концепцію та механізми реалізації конкретних заходів, спрямованих на забезпечення у стислі строки належного облаштування приміщення Суду, створення сприятливих умов для ефективної роботи суддів, підрозділів Секретаріату та господарського управління.

У жовтні 2001 року нинішній адміністративний будинок Конституційного Суду України було введено в експлуатацію.

Сьогодні загальноновизнано, що приміщення Конституційного Суду України є одним із кращих у Європі.

Комісія працювала за одним принципом — забезпечувати остаточне завершення кожного прийнятого рішення. А їх було чимало.

Я пишаюся тим, що у ґрунті конституційного правосуддя є і зерна, посіяні нами.

*Голова Комісії із питань забезпечення
своєчасного початку діяльності
Конституційного Суду України,
Перший віце-прем'єр міністр України,
в.о. Прем'єр-міністра України (1996–1997 рр.)*

Василь Дурдинець